

Minister Zdrowia

ZPG.050.2.2024.AK
Warszawa, 04 marca 2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z interpelacją nr 1404 Pana Jarosława Wałęsy, Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, *w sprawie wsparcia rodzin opiekujących się osobami chorymi na Alzheimerera*, zwracam się z uprzejmą prośbą o przyjęcie poniższych informacji.

W ostatnich latach w Polsce obserwowany jest nasilający się proces starzenia się społeczeństwa. Udział osób starszych w populacji mieszkańców naszego kraju systematycznie rośnie. Zachodzące zmiany demograficzne są istotne także ze względu na ich wpływ na rozpowszechnienie zaburzeń otępiennych, w tym choroby Alzheimerera, gdyż wiek stanowi główny czynnik ryzyka rozwoju choroby. Dotyka ona głównie osób powyżej 60 roku życia i jest jedną z istotnych przyczyn niepełnosprawności wśród osób starszych. Według danych Institute for Health Metrics and Evaluation, w 2019 r. w Polsce na chorobę Alzheimerera lub choroby pokrewne chorowało 585 tys. osób (1,5% populacji). Zgodnie z danymi z „Badania stanu zdrowia osób starszych w Polsce - PolSenior 2”, opublikowanymi w 2021 r., średnio co szósta osoba po 60 r.ż. w Polsce prezentuje deficyt poznawczy w stopniu nasuwającym podejrzenie otępienia.

Zaburzenia otępienne stanowią jeden z bardzo istotnych problemów zdrowotnych XXI w., dlatego tak ważna jest edukacja społeczeństwa w tym zakresie, a także zapewnienie odpowiedniego wsparcia osobom chorym oraz ich bliskim.

Odnosząc się do pytania nr 1, uprzejmie informuję, że prace nad rozwiązaniami z zakresu wczesniej diagnostyki zaburzeń otępiennych były prowadzone od kilkunastu miesięcy. Zgodnie ze wstępnymi założeniami programu pilotażowego, działania w tym obszarze miały być testowane na poziomie podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS) i leczenia szpitalnego. Dokonano wyboru świadczeń, które miały być realizowane na poszczególnych poziomach i uzyskano opinię Agencji Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji.

Jednakże, ze względu na równoległe toczące się ustalenia odnośnie projektów produktów rozliczeniowych w tym zakresie dla AOS i szpitali, konieczne okazało się przeformułowanie pierwotnych założeń programu pilotażowego. Obecnie analizowane są możliwości wprowadzenia w ramach świadczeń gwarantowanych rozwiązań umożliwiających usprawnienie diagnostyki pacjentów z podejrzeniem deficytu funkcji poznawczych na poziomie POZ. Pomocne w tym procesie będą materiały opracowane podczas projektowania wspomnianego programu pilotażowego i wyniki ich oceny.

W kwestii pytania dotyczącego szkoleń dla nieformalnych opiekunów chorych na zaburzenie otępienne, zaplanowanych do realizacji w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025, uprzejmie informuję, że założeniem zadań z tego zakresu było opracowanie wytycznych/materiałów szkoleniowych, które następnie będą mogły zostać wykorzystane przy prowadzeniu działań lokalnie. Należy wskazać, iż działania w tym zakresie realizowane są obecnie przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego PZH - Państwowy Instytut Badawczy, który w ramach umowy zawartej z Ministerstwem Zdrowia przygotowuje wzorcowy zakres szkolenia do wykorzystania dla regionów/innych podmiotów publicznych, planujących szkolenia dla opiekunów nieformalnych osób starszych. Projekt ww. materiałów będzie konsultowany z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ostateczny produkt z realizacji przedmiotowej umowy powinien być dostępny w 2024 r.

W zakresie pytania nr 3, chciałbym podkreślić, że dostrzegając szczególne potrzeby osób z zaburzeniami otępiennymi, w tym konieczność zapewnienia tej grupie holistycznego wsparcia, opracowywany jest pierwszy interdyscyplinarny dokument strategiczny poświęcony problemowi demencji – Plan wobec Demencji.

Biorąc pod uwagę złożoność procesu przygotowania programu dedykowanego osobom z demencją i ich bliskim, a także czasochłonność wdrażania poszczególnych działań ujętych w tym dokumencie, staramy się – w pełni wykorzystując dostępne środki – na bieżąco realizować uzasadnione działania ukierunkowane na wsparcie osób z chorobami otępiennymi.

W Polsce dużym problemem jest brak wiedzy o chorobach otępiennych – zarówno po stronie osób zagrożonych demencją oraz ich bliskich, jak i osób pracujących w instytucjach, które mogą mieć kontakt z osobami chorymi i ich bliskimi, w tym personelu medycznego. Dlatego tak ważne są działania świadomościowe, na co też wyraźnie wskazuje Światowa Organizacja Zdrowia (WHO).

Z powodu braku świadomości społecznej – ludzie często lekceważą symptomy zaburzeń otępiennych, nie zgłaszają się do lekarza, izolują chorych bliskich i siebie od otoczenia, co ma ogromny wpływ na przebieg choroby i zdolność przygotowania się do jej przebiegu. Dlatego też w latach 2022-2023 r. Ministerstwo Zdrowia prowadziło kampanię informacyjno-edukacyjną na temat zaburzeń otępiennych, w tym choroby Alzheimerera której hasło przewodnie brzmiało „Zostań dłużej na scenie życia”. Kampania była finansowana w ramach Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 i miała na celu zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat zaburzeń otępiennych, w tym ich objawów, wagi wczesnego rozpoznania choroby, a także kształtowanie właściwych postaw wobec chorych i ich bliskich.

Z badań towarzyszących ww. działaniom informacyjno-edukacyjnym wynika, iż aż 40% respondentów w wieku powyżej 40 lat nie ma świadomości istnienia chorób otępiennych.

Należy również wskazać, że planowane są działania na rzecz osób z chorobami otępiennymi, w tym chorobą Alzheimerera, oraz ich bliskich, ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS).

Z wyrazami szacunku
z upoważnienia Ministra Zdrowia
Wojciech Konieczny
Sekretarz Stanu
/dokument podpisany elektronicznie/